

*ОСАДЧА Л. М., начальник відділу освіти
виконавчого комітету Щербанівської сільської ради
Полтавського району Полтавської області*

РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ЩЕРБАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

На території об'єднаної територіальної громади Щербанівської сільської ради функціонує 5 закладів освіти: 3 заклади дошкільної освіти та 2 заклади загальної середньої освіти, які забезпечують потреби мешканців. Нині розвиток і реформування освітньої галузі є ключовим пріоритетом для органів місцевого самоврядування Щербанівської громади. Реформа освіти тісно переплетена з реформою децентралізації, адже у ході цього процесу відбувається оновлення системи управління освітою.

Розпочато системну трансформацію цієї сфери, головними завданнями якої є:

- модернізація та оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти;
- оптимізація та розвиток мережі освітніх закладів;
- зміна механізмів управління та фінансування на основі запровадження автономії закладів освіти, зокрема перехід закладів освіти на фінансово-господарську самостійність, розширення організаційної та кадрової автономії закладів.

Так, з 2018 року після передачі закладів освіти у комунальну власність Щербанівської громади розпочались структурні зміни мережі освітніх закладів. Одним із пріоритетів було створення опорного закладу, адже це один із способів упорядкування шкільної мережі, вирішення проблеми забезпечення освітнього закладу усім необхідним, організації профільного

навчання для ефективного оволодіння учнями основ наук та формування їхніх життєвих і предметних компетентностей.

Із цією метою після громадського обговорення та проведення конкурсу з визначення опорного закладу рішенням двадцятої (позачергової) сесії сьомого скликання від 25 червня 2019 року статус опорного закладу надано Комунальному закладу «Щербанівська загальноосвітня школа I-III ступенів Щербанівської сільської ради Полтавського району Полтавської області», який перейменовано у Щербанівський ліцей Щербанівської сільської ради Полтавського району Полтавської області. Комунальні заклади «Тростянецький навчально-виховний комплекс» та «Горянська ЗОШ I-III ступенів» реорганізовано шляхом приєднання з пониженням ступеню у філії опорного закладу: Тростянецьку філію I-II ступенів та Горянську філію I-II ступенів Щербанівського ліцею.

Статтею 23 Закону України «Про освіту» держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів освіти. На сьогодні усім закладам освіти Щербанівської громади надана фінансова самостійність, що має на меті підвищити ефективність використання коштів та забезпечити оперативне вирішення поточних проблем матеріально-технічного характеру. З набуттям фінансової автономії заклад може вільно використовувати свій грошовий ресурс за потреби, а також шукати додаткові джерела фінансування.

Впродовж останніх 2-х років спостерігаємо стійку тенденцію до зростання контингентів учнів та наповнюваності класів у Розсошенській гімназії, а також Щербанівському ліцеї у зв'язку із будівництвом нових мікрорайонів в с. Розсошенці. Така тенденція призводить до перевантаження Розсошенської гімназії, заклад змушений працювати у 2-ї зміни. З метою часткового вирішення цієї проблеми розпорядженням

сільського голови змінено межі закріплених за закладами загальної середньої освіти мікрорайонів. Зокрема, вул. Параджанова та вул. Полтавську с. Розсошенці закріплено за Щербанівським ліцеєм. Крім того, для відкриття нових класів у Розсошенській гімназії проводиться реконструкція окремих приміщень.

Динаміка зміни контингентів учнів та наповнюваності класів

Контингенти учнів			
2018–2019 навчальний рік 1195		2019–2020 навчальний рік 1393	
Назва ЗЗСО	Кількість	Назва ЗЗСО	Кількість
КЗ Горянська ЗОШ I-III ступенів	101	Горянська філія	91
КЗ Тростянецький НВК	135	Тростянецька філія	127
КЗ Щербанівська ЗОШ I-III ступенів	198	Щербанівський ліцей	261
Розсошенська гімназія	761	Розсошенська гімназія	914
Наповнюваність класів			
2018–2019 навчальний рік		2019–2020 навчальний рік	
Назва ЗЗСО	Середня наповнюваність класів	Назва ЗЗСО	Середня наповнюваність класів
КЗ Горянська ЗОШ I-III ступенів	10 учнів	Горянська філія I-II ступенів	10
КЗ Тростянецький НВК	12 учнів	Тростянецька філія I-II ступенів	14
КЗ Щербанівська ЗОШ I-III ступенів	16 учнів	Щербанівський ліцей	18
Розсошенська гімназія	21 учень	Розсошенська гімназія	26
Загалом	18 учнів	Загалом	20 учнів

Надзвичайно важливим завданням було розширення мережі закладів дошкільної освіти з урахуванням зростання демографічних показників у громаді, зокрема це також пов'язано з активним будівництвом у

с. Розсошенці, забудовою мікрорайону «Садовий» та будівництвом житлового комплексу по вул. Джерельній, Параджанова, Полтавській.

На території Щербанівської сільської ради у 2018 р. функціонувало 2 дошкільні навчальні установи (КЗ «Розсошенський ЗДО «Зірочка» та дошкільний структурний підрозділ КЗ «Тростянецький НВК»), проектна потужність яких разом розрахована на 237 місць (187 і 50, відповідно), у яких станом на 1.09.2018 р. виховувалось 354 дитини при кількості зареєстрованого дитячого населення віком від 0 до 6 років – 1093 дитини (з них від 0 до 3 років 491, від 3 до 6 р. – 602).

Частковим вирішенням проблеми перевантаження закладів дошкільної освіти стало відкриття 01.02.2019 року нового, сучасного, обладнаного басейном КЗ «Розсошенський ЗДО «Яблунька», проектна потужність якого розрахована на 140 дітей, 6-ти вікових груп. На початку року до закладу було зараховано 150 дітей, а 01.09.2019 р. року заклад дошкільної освіти прийняв 230 дітей.

У закладі створено всі умови для того, щоб діти отримували необхідну дошкільну освіту, розвивалися фізично, грали, відпочивали, правильно харчувалися. Садок повністю укомплектований сучасною технікою та екологічно чистими меблями, на прилеглий території виконано благоустрій, висаджений газон, встановлено ігрові майданчики, павільйони, гойдалки та гірки. Адміністрацією садочка додатково закуплено меблі, музичний центр, газову плиту, пилососи, встановлено систему відеоспостереження, проведено мережу Інтернет.

Розглядається можливість поступового розширення мережі закладів дошкільної освіти, за потребою громади, що має тенденцію до збільшення.

З метою приведення у відповідність до чинного законодавства, важливим кроком стало створення окремої юридичної особи Комунального закладу «Тростянецький заклад дошкільної освіти

«Колосок» Щербанівської сільської ради Полтавського району Полтавської області», шляхом його виокремлення з КЗ «Тростянецький навчально-виховний комплекс». Відповідне рішення було прийнято двадцятою позачерговою сесією Щербанівської сільської ради. Адаже у Законі України «Про освіту» від 05.09.2017 р. відсутнє визначення «навчально-виховний комплекс» (НВК).

Проектна потужність ЗДО та фактична кількість вихованців:

Потужність		Кількість вихованців
ЗДО «Зірочка»	187	296
ЗДО «Яблунька»	140	230
ЗДО «Колосок»	50	47

Кількість вихованців:

2018-2019 навчальний рік	2019-2020 навчальний рік
354 вихованці	568 вихованців

Поряд з тим, відкриття «Розсошенського закладу дошкільної освіти (дитячий-садок) «Яблунька» не забезпечує потреби мешканців громади, оскільки кількість дитячого населення стрімко зростає, зокрема це пов'язано з активним будівництвом в с. Розсошенці: забудовою мікрорайону «Садовий», будівництвом житлових комплексів по вул. Джерельній та Полтавській.

Кількість дітей дошкільного віку (2018-2019 н. р.)	Кількість дітей дошкільного віку (2019-2020 н. р.)
1093	1362

На виконання постанови КМУ від 13.09.2017 року № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів», відповідно до розпорядження сільського голови від 30.05.2019 р. № 83-од створено електронний реєстр дітей віком від 3 до 18 років, який

систематично оновлюється. З метою ведення та оновлення реєстру створено робочу групу та налагоджено тісну співпрацю між структурними підрозділами виконавчого комітету (відділу освіти, відділу у справах сім'ї, молоді та спорту, загального відділу), депутатського корпусу.

Забезпечення високоякісної освіти в громаді на всіх її етапах і рівнях є пріоритетом для органів місцевої влади. Ключовим завданням є модернізація та оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти.

Так, у 2019 році проведено капітальні ремонти закладів освіти:

- реконструкція покрівлі Щербанівського ліцею ;
- капітальний ремонт приміщень Щербанівського ліцею (туалети, 2 кабінети початкової школи; кабінети: 10, 11 класи);
- капітальний ремонт Тростянецької філії I-II ступенів теплова модернізація фасадів, утеплення перекриття та заміна даху;
- капітальний ремонт приміщень Розсошенської гімназії (туалети, кабінети хімії, біології);
- капітальний ремонт будівлі Горянської філії I-II ступенів із заміною вікон та дверей на енергозберігаючі та влаштуванням вхідної групи з пандусом.

В усіх закладах замінено вікна та двері на енергозберігаючі, оновлено огорожу Тростянецького та Щербанівського закладу освіти, проведено поточні ремонти систем водопостачання та джерел освітлення всіх шкіл, зокрема заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі світильники та світлодіодні лампи.

Для потреб Нової Української школи та з метою забезпечення кабінетів як початкової школи (1 клас), так і інших класів придбано обладнання загального призначення: мультимедійне обладнання, меблі учнівські, комп'ютерне обладнання, спортінвентар тощо.

Оновлення матеріально-технічної бази

2018 рік		2019 рік
Назва	Кількість	Кількість
Стіл + стілець	185	233
Шафи та меблі для зони відпочину	53	203
ноутбуки	9	9
Фабрика друку	4	4
Дошка класна	7	5
Інтерактивний проектор	9	10
Екран для проєкцій	9	6
Інтерактивна дошка	-	4

У 2019 році Розсошенська гімназія отримала 3 комплекти засобів навчання для кабінетів фізики, хімії та біології на умовах співфінансування.

Таким чином, за останні два роки з моменту передачі закладів освіти Щербанівській громаді відбулись суттєві зміни у мережі закладів, матеріально-технічному забезпеченні, а також в управлінні. Враховуючи вище викладене, розвиток децентралізованого управління закладами освіти може здійснюватися за умов узгодженого розподілу управлінських функцій для досягнення стратегічної управлінської мети та ефективного використання можливостей та ресурсів.